

Aleg. 214

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o regulacji górnej Trześniówki z dopływami.

Wysoki Sejmie!

W załatwieniu sprawozdania Komisji gospodarstwa krajowego z petycyi Wydziału powiatowego w Tarnobrzegu o regulację górnej Trześniówki, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 26. października 1904 następującą uchwałę:

„Petycyę Ls. 1.320 Wydziału Rady powiatowej w Tarnobrzegu o regulację górnej Trześniówki odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem przedłożenia projektu ustawy o tej regulacji w ciągu bieżącej sesyi“.

Wykonując to polecenie, przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi stan sprawy, jak następuje:

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 15. lutego 1897 Ls. 1.747 powziętej na skutek petycyi właścicieli obszarów dworskich Chmielów, Dąbrowica, Baranów i Tuszów z przyległościami zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu regulacji górnej Trześniówki z dopływami w powiatach Tarnobrzeskim, Kolbuszowskim i Mieleckim, która to regulacja poruszona już była w petycyi Wydziału spółki wodnej dla regulacji dolnego biegu Trześniówki z dnia 22. marca 1892.

Projekt techniczny opracowany przez starszego inżyniera biura melioracyjnego Stanisława Szczepanowskiego. przy pomocy innych sił technicznych tego biura, obejmuje regulację górnego biegu Trześniówki, na długości 38.65 km wraz z korekcyą 19 dopływów i głównych rowów łącznej długości 206 663 km i wykonaniem 113 km rowów drugorzędnych dla odwodnienia i ochrony od zalewu 25.90494 hektarów (44.833 morgów) lasów, łąk, pastwisk i gruntów ornych.

Koszta robót, których rozmiary zgodnie z żądaniem stron interesowanych oznaczone zostały przy postępowaniu wodno-prawnem, przedstawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne	916.749 K	41 g
II. Budowa obiektów	404.430	„ 63 „
III. Ubezpieczenie brzegów	344.155	„ 38 „
IV. Wykupno gruntów i odszkodowania	64.874	„ 37 „
V. Konserwacya w czasie budowy	50.436	„ 19 „
VI. Zarząd	178.064	„ 60 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	41.289	„ 42 „
Ogółem	2,000.000 K	— g

W regulacji tej interesowanych jest 21 gmin i obszarów dworskich, mianowicie:

a) w powiecie Tarnobrzeskim:

1. Mokrzyszów, 2. Stale, 3. Cygany, 4. Machów, 5. Chmielów, 6. Jadachy, 7. Dęba, 8. Dąbrowica, 9. Knapy, 10. Wola gołego, 11. Sobów, 12. Tarnowska wola, 13. Alfredówka, 14. Rozalin, 15. Durdy;

b) w powiecie Kolbuszowskim:

16. Majdan, 17. Ostrowy baranowskie;

c) w powiecie Mieleckim:

18 Babule i Piechoty, 19. Czajkowa, 20. Dębiaki i Hyki, 21. Buda ad Babule (Hüttenwald).

Gdy rentowność tej regulacji nie ulega wątpliwości (przeciętny bowiem koszt odwodnienia i ochrony 1 morga wynosi wedle projektu niespełna 45 koron), postanowił Wydział krajowy uchwałą z dnia 20. września 1901, L. 50.960 przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej 35% zasiłki z funduszu krajowego i z państwowego funduszu melioracyjnego na wykonanie tego przedsięwzięcia, skoro spółka wodna zostanie zawiązaną i przez władzę polityczną uznaną, a projekt techniczny uzyska zatwierdzenie c. k. Ministerstwa rolnictwa.

W ciągu trzech lat od doręczenia stronom projektu technicznego i powyższej uchwały Wydziału krajowego uzyskano zatwierdzenie projektu u c. k. Ministerstwa rolnictwa i wyjednano zasadniczą dycezyę tego Ministerstwa co do subwencyonowania przedsięwzięcia z państwowego funduszu melioracyjnego; sprawa jednak zalegała w c. k. Starostwie w Tarnobrzegu, które dopiero w ciągu bieżącej sesji Wysokiego Sejmu reskryptem z dnia 9. października 1904 L. 36.192 zatwierdziło statut spółki wodnej i wydało dokument uznania spółki.

Gdy więc w ten sposób stało się zadość warunkom, od których spełnienia Wydział krajowy uczynił zależnym przedłożenie Wysokiemu Sejmowi wniosku na subwencyonowanie tego przedsięwzięcia, Wydział krajowy stosując się do przytoczonej na wstępie uchwały, przedkłada Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej 35% zasiłki ze skarbu kraju i państwa na regulację górnej Trześniówki z dopływami, a to w brzmieniu zaproponowanem przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w reskrypcie z dnia 14. maja 1904 L. 7.900 (intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 8. czerwca 1904 L. 77.213).

Według tego projektu ustawy wynosić będzie całkowity datek kraju i państwa na tę regulację po 700.000 K, datek zaś spółki wodnej 600.000 K.

Roboty, któremi zarządzać będzie Wydział krajowy, zamierza Wydział krajowy przy użyciu dwóch inżynierów do budowy rozłożyć na lat dziesięć, wskutek czego coroczna rata datku kraju i państwa wyniesie po 70.000 K.

Jakkolwiek wszystkie formalności prawne przy tem przedsięwzięciu są już ukończone i konsens na budowę udzielony, tak iż roboty mogłyby być z wiosną r. 1905 rozpoczęte, Wydział krajowy wobec niepomyślnego stanu funduszy kraju nie może przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosku na wstawienie I. raty 35% zasiłku do preliminarza krajowego na rok 1905. Wydział krajowy sądzi jednak, że gdy projekt ustawy zostanie przez Wysoki Sejm uchwalony i subwencye z funduszy publicznych będą zapewnione, spółka wodna postara się o fundusze, aby podjąć roboty na rachunek datku konkurencyjnego — a w tym wypadku Wydział krajowy nie odmówi spółce pomocy technicznej.

Wydział krajowy ma tedy zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy o regulacji górnej Trześniówki z dopływami.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Projekt.

U s t a w a

z dnia . . . . . o regulacji górnej Trześniówki z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya górnej Trześniówki z dopływami, która ma być wykonaną przez spółkę wodną, zawiązaną po myśli §. 52. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38., uznana zostaje jako przedsiębiorstwo subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1901, który preliniuje koszta robót na 2,000.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu, pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu pięciu procent prelininowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 2 a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu pięciu procent kosztów w maksymalnej kwocie 700.000 K z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) spółka wodna resztą prelininowanych kosztów budowy.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych datków kraju, państwa i spółki wodnej, oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania szkarp, potoków i rowów;
2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12;
3. z corocznych datków kraju i spółki wodnej.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i spółki wodnej na konserwację tudzież co do innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której podobnie jak i Wydziałowi Spółki wodnej przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.
